

KVALITETSDEKLARATION

Oförädlat trädbränsle

Ämnesområde

Energi

Statistikområde

Tillförsel och användning av energi

Produktkod

EN0122

Referenstid

2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken har som syfte att ge en samlad bild av produktion och import/export av oförädlade trädbränslen fördelade på bränslekategorier, råvarukategorier och geografiskt ursprung för råvaran.

Statistik över Sveriges produktion av sönderdelat oförädlad trädbränsle är nödvändig för att kunna göra analyser inom det energi- och skogspolitiska området samt som underlag för internationell rapportering.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används av Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Miljödepartementet, branschorganisationer, enskilda företag, kommuner och länsstyrelser.

Statistiken används som underlag för bland annat skoglig avverkningsstatistik, upprättande av nationella rundvirkes- och trädbränslebalanser, skogliga konsekvensanalyser samt energiförsörjnings- och hållbarhetsrelaterade analyser och utredningar. Statistiken krävs också för internationella statistikrapporteringar, exempelvis för uppföljning av förnybart direktivet (2009/2008/EG) samt rapportering till UNECE/FAO (Joint-Wood-Energy-Enquiry).

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheter som skattas är total produktion, import och export av sönderdelade oförädlade trädbränslen.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningens målpopulation utgörs av de företag i Sverige som producerar, importerar eller exporterar sönderdelade oförädlade trädbränslen. Med företag avses en juridisk enhet där en juridisk eller fysisk person bedriver eller avser att bedriva något slag av affärsmässig verksamhet.

Målpopulationen överensstämmer helt med intressepopulationen.

Observationsobjekten är desamma som målobjekten, dvs. företag enligt ovan.

1.2.2 Variabler

De huvudsakliga *målvariablerna* är

- Produktion av sönderdelade oförädlade trädbränslen.
- Import av sönderdelade oförädlade trädbränslen.
- Export av sönderdelade oförädlade trädbränslen.

Med trädbränsle avses biobränsle från trädråvara som inte genomgått kemisk process. Trädbränsle innefattar alla biobränslen där träd eller delar av träd är utgångsmaterial, t.ex. bark, barr, löv, ved samt bränsleråvara från skogs- och trävaruindustrin t.ex. hyvelspån, kutterspån, sågspån, torrflis, justerverksflis och frånsåll.

Inga ytterligare intressevariabler finns utöver de målvariabler som samlas in.

Observationsvariablerna är desamma som målvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av statistikvärden avseende statistiska storheter av typen *totaler*. Dessutom beräknas statistikens osäkerhet i form av *relativa medelfel*.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De statistiska målstorheterna redovisas för olika redovisningsgrupper och sker enligt följande:

För statistik om produktion:

- Trädbränslekategori, råvarukategori och geografiskt ursprung av råvaran.

För statistik om import & export:

- Bränslekategori och geografiskt ursprung av råvaran.

Redovisningen av den totala produktionen, importen och exporten sker på riksnivå för olika trädbränslekategorier och råvaruursprung. För s.k. primära skogsbränslen sker redovisning per råvara (skogsbränslekategori) och råvaruursprung.

1.2.5 Referenstider

Både populationens och variablernas referenstid är år. Statistikens referensperiod är år 2016.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är delvis baserad på ett stratifierat urval vilket gör att statistiken är behäftad med viss osäkerhet. I avsnitt 2.2 *Osäkerhetskällor* görs en genomgång av dessa källor. De osäkerhetskällor som har betydelse för undersökningen är urval (beror på att ett specifikt urval undersökts), bortfall (beror på att svar helt eller delvis saknas för vissa företag i urvalet), mätning (beror främst på att frågor eller svar missförstås) samt täckning (beror på fel som uppkommit i undersökningens ram).

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen är skapad av SCB i slutet på 2016. Då skapades en bruttoram med 18 598 juridiska enheter (JE) i Företagsdatabasen (FDB) som uppfyllde en rad villkor. Utgående från denna ram gjordes en avgränsning och stratifiering där avgränsningen skulle inkludera företag som antingen:

- Var kända från Industrins energianvändning (EN0113) eller Industrins energianvändning i småarbetsställen/företag (EN0121) (utifrån vilka de kunde antas producera oförädlat trädbränsle). Minst ett av företagsenhetens arbetsställen ska ha uppgivit användande eller produktion.
- Har uppgivit att de använt eller producerat oförädlat trädbränsle i undersökningen Årlig el, gas och fjärrvärmestatistik (EN0105) för referensåret 2015. (Om företagsenheten har uppgivit detta är underliggande JE:n med i bruttoramen).
- Sade sig ha produktion, import eller export av oförädlat trädbränsle i denna undersökning gällande referensår 2013, 2014 eller 2015.
- Samtliga JE:n vars FE:n tillhör SNI 16, 17, 38 exklusive 38.31 , 46.710, 17.220, 17.230, 1.7240, och 17.290

Företag som enligt tidigare undersökningar kunde antas producera trädbränsle skulle totalundersökas, från övriga skulle ett stratifierat urval dras.). Företag som i föregående års undersökning svarat att de inte hade produktion av oförädlat trädbränsle togs bort från ramen, detta gällde även dotterbolag tillhörande koncerner som sagt sig inte ha produktion av oförädlat trädbränsle i undersökningen 2013, med undantag för dotterbolag med SNI 35 och 16 vilka undersöktes oavsett koncernens svar 2013.

Företag som hade en sammanlagd produktion av oförädlat trädbränsle på mindre än 0,15 GWh för referensåret 2015 ingick i ramen och urvalet, men undersöktes inte, så kallad cut off. Istället imputerades deras svar utifrån deras tidigare svar. Detta på grund av att de har ett mycket litet bidrag till den totala trädbränsleproduktionen. 170 företag ingick i cut off-populationen.

Efter avgränsningen bestod ramen av 1548 JE, inklusive cut off.

För den del av ramen från vilken urvalet ska dras har stratifiering gjorts med en kombination av bransch (tvåsiffrig SNI) och storlek. Efter stratifieringen totalundersöktes alla stratum utom de som tillhör SNI 16 och som har en omsättning på mindre än 1 miljon kr. Där dras ett urval på 235 av totalt 353 st. Totalt ingick 1430 JE i urvalet, inklusive cut off.

Ytterligare 60 företag samlades in av trädbränsleföreningen. Dessa var totalundersökta och ingick inte i den avgränsade ramen.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckning beskriver brister i fråga om urvalsramens täckning av målpopulationen. Undertäckning skulle kunna föreligga om företag som

tillhör målpopulationen saknas i den avgränsade ramen . Det finns en risk för undertäckningen då det görs en avgränsning av urvalsramen innan urvalet dras. Denna undertäckningsrisk kan främst hänföras till mindre företag (färre än 10 anställda) med annan näringsgrenstillhörighet än: SNI 16, 17, 38 exklusive 38.31 , 46.710, 17.220, 17.230, 1.7240, och 17.290. Denna felkälla bedöms ha en mindre påverkan på tillförlitligheten då de skattade resultaten går i linje med annan jämförbar statistik. Övertäckning skulle kunna föreligga om företag i ramen inte längre ingår i målpopulationen. Cirka 33 % av de svarande företagen sa sig vara övertäckning för den del av insamlingen SCB har ansvarat för.

2.2.3 Mätning

Mätningen skedde med hjälp av ett elektroniskt frågeformulär som kräver ett särskilt användarnamn och lösenord vid inloggning vilket skyddar uppgiftslämnandet. Introduktionsbrev med inloggningsuppgifter som skickas ut till uppgiftslämnarna. Frågeformuläret har inbyggda blankettkontroller för att minska osäkerheten. Om uppgiftslämnaren begärde så skickades pappersenkät.

Mätfel kan uppstå exempelvis då enkäten inte fyllts i som avsetts eller då den missförstås. Detta kan leda till att de svar man får på frågorna kan vara osäkra eller felaktiga.

Uppgiftslämnarna har möjligheten att välja vilken enhet de vill svara i (kubikmeter, ton, GWh). Svaren omvandlades till GWh innan skattning. Detta medför en osäkerhet då uppgiftslämnaren kan ha haft ett högre eller lägre energiinnehåll i sitt bränsle än standardvärdet.

Uppgiftslämnarna kan också ha haft svårt att uppskatta mängden om de inte har tillgång till dessa uppgifter i sina egna register.

Vissa typer av trädbränslen som efterfrågas i frågeformuläret anses ha en högre osäkerhet hos uppgiftslämnarna. De metoder som används för att kompensera för detta beskrivs i avsnitt 2.2.5 och 2.2.6.

2.2.4 Bortfall

Bortfallet består dels av objektsbortfall som innebär att enkäten inte är besvarad alls och dels av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor på blanketten inte är besvarade. Objektsbortfall kan bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka. Objektsbortfallet uppgick till 28 %. I bortfallet ingår företag med ändrade ägarförhållanden, som inte kunnat utnyttjas i undersökningen.

Partiellt bortfall kan bero på att en fråga är svår att förstå, att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas.

Partiellt bortfall har uppstått i de fall då uppgiftslämnarna i början av enkäten svarat man att man har t.ex. produktion av trädbränsle från skogsråvara men inte kunnat svara på detaljfrågorna om vilken typ av råvara. Vid partiellt bortfall i detta fall har det antagits att uppgiftslämnarna missförstått frågan

och insett att de inte har någon produktion, import eller export av oförädlat trädbränsle. Dessa objekt kodas som överteckning.

Det kan finnas risk för att företag som inte tillhör målpopulationen inte inser vikten av att svara på undersökningen, eller att de har andra egenskaper avseende trädbränsle än de svarande. I så fall kan resultaten bli snedvridna.

Objektsbortfallet är större i stratum med ett litet bidrag till den totala trädbränsleproduktionen och mindre i stratum med större bidrag till den totala trädbränsleproduktionen. Därmed bedöms bortfallet inte vara en alltför stor osäkerhetskälla.

2.2.5 Bearbetning

Mikrogranskning av inkomna uppgifter har skett i det SCB utvecklade generella verktyget Triton/Edit. I samband med insamlingen genomför SCB både manuella och maskinella kontroller för att hitta och om möjligt korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Granskning skedde utifrån kriterier och gränser som Energimyndigheten lämnat till SCB. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren. Den kvarstående osäkerheten efter dessa hanteringar bedöms vara försumbar på totalnivå.

2.2.6 Modellantaganden

I beräkningarna har antagits att de företag som ej svarat generellt sett har samma egenskaper som de svarande. Det kan finnas risk för att företag som inte tillhör målpopulationen inte inser vikten av att svara på undersökningen, detta leder i så fall till en överskattning av produktionen av oförädlat trädbränsle.

Trädbränsle som har rapporterats som kross och flis (återvunnen RT-flis av icke farligt träavfall) har förts om som torrflis för alla branscher utom de som innefattas av SNI 35, 36, 37, 38 och 46. Dessa antas ha missförstått vad återvunnet trädbränsle innebär. Endast företag som ingår i SNI 35-38 samt 46 anses kunna ha produktion av kross och flis (återvunnen RT-flis av icke farligt träavfall).

Brännvedsproduktionen har härletts från användningsstatistik som ligger till grund för statistikprodukten årlig energibalans (EN0202). Detta då vi inte har full täckning med den design vi har av undersökningen av oförädlat trädbränsle. Underlagsdata utgörs i huvudsak av uppgifter insamlade i undersökningen av småhusens energianvändning (EN0102) där småhusägarnas vedanvändning samlas in. Fördelningen på geografiskt ursprung har antagits överensstämma med var användningen skett.

Produktionen av sågspån och hyvelspån i sågverksindustrin och produktionen av bark och reducerflis i tillverkningen av trä, massa och papper har justerats mot de värden som framkommit i Skogsbrukets Datacentrals (SDC) undersökning Skogsindustrins virkesförbrukning samt produktion av skogsprodukter. Detta genom att uppgifterna gällande dessa bränslen för företag tillhörande SNI (16.101-16.103) respektive SNI (16.-17.) kalibrerats ned så att summan de överensstämmer med den summa SDC publicerats. Övriga branschers uppgifter har inte kalibrerats.

Kalibrering mot SDC:s data görs för att öka tillförlitligheten i trädbränsleprodukter som har hög osäkerhet hos uppgiftslämnare.

Den kvarstående osäkerheten efter dessa antaganden bedöms vara liten.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutgiltiga statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden, dvs. tidsavståndet mellan referenstiden slut och tidpunkten då statistiken redovisas är 9 månader.

3.2 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen där den framtagna statistiken redovisas en gång per år.

3.3 Punktlighet

Statistiken har publicerats enligt plan för serien Sveriges Officiella Statistik (SOS).

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i rapportform på Energimyndighetens hemsida.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Dataunderlag används inte för att ta fram annan statistik än den som publiceras enligt avsnitt 4.1.

4.3 Presentation

Redovisas som tabeller i rapport med tabeller och förklarande text.

4.4 Dokumentation

I detta dokument beskrivs kvaliteten av den framtagna statistiken.

Dokumentation över statistikens framtagning beskrivs i *Statistikens framtagning (SCBDOK)*.

Dokumentationerna finns publicerade på Energimyndigheten och SCB:s webbplats, www.scb.se respektive www.energimyndigheten.se

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Resultaten från denna undersökning är jämförbara med motsvarande undersökning avseende kalenderåret 2013, 2014 och 2015.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är jämförbar med uppgifter om användningen av oförädlade trädbränslen, exklusive den förbrukning som åtgått för produktion av förädlade trädbränslen i de årliga energibalanserna (EN0202).

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

5.4 Numerisk överensstämmelse

Ingen känd brist finns i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslag ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och Förordning ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Formulär med primäruppgifter tillhörande statistiska undersökningar inom energiområdet gallras med stöd av Riksarkivets föreskrift RA-MS 2015:57, 1 år efter att respektive undersökning har avslutats och under förutsättning att uppgifterna bevaras i slutliga observationsregister.

Gallringsbeslut saknas.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftslämnarskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Energimyndighetens (STEM:s) föreskrifter ([STEMFS 2016:5](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Användningen av oförädlade trädbränslen har sedan 1990-talet i Sverige ökat kraftigt utifrån olika energi- och klimatrelaterade styrmedel. Den ökade

användningen aktualiserade redan i slutet av 1990-talet ett ökat behov av mer detaljerad och kvalitetssäkrad statistik inom området. Frågan behandlades främst inom ramen för Energimyndighetens och Skogsstyrelsens användarråd för energistatistik respektive skoglig statistik under en rad av år. Olika insatser gjordes i syfte att förbättra det statistiska underlaget av oförädlad trädbränslen utifrån befintliga statistikällor, dock utan några direkt märkbara förändringar vad avsåg publicerad statistik.

2013, i samband med Energimyndighetens omarbetning av de officiella årliga energibalanserna, publicerades i de årliga energibalanserna den totala och den sektoriella användningen av oförädlade trädbränslen enligt de principer som ligger till grund för energibalansens utformning och uppbyggnad. Detta var ett betydelsefullt steg för förbättrad statistik men behovet av mer detaljerad statistik kvarstod vad avser tillförsel av oförädlade trädbränslen. Den brist som främst noterades var avsaknad av produktionsstatistik av oförädlade trädbränslen fördelad på råvarukategori och geografiskt ursprung, samt import och exportstatistik. Denna information var och är nödvändig för upprättande av statistik över bruttoavverkning av skog (Skogsstyrelsens statistikansvar), upprättande av nationella rundvirkes- och trädbränslebalanser, genomförande av skogliga konsekvensanalyser (SKA), uppföljning och utvärdering av miljömål, energiförsörjningsanalyser samt för internationell statistikrapportering.

Energimyndigheten lät tillsammans med Skogsstyrelsen under 2012 utarbeta och designa en undersökning över produktion av oförädlade trädbränslen, samt export/import av detta bränsle i samarbete med konsulter på området. Detta arbete utmynnade efter viss bearbetning under 2013 i denna undersökning om produktion av oförädlade trädbränslen som Energimyndigheten 2014 uppdrog SCB att genomföra och där viss insamling genomförts av branschorganisationen Svenska Trädbränsleförbundet. Undersökningen genomfördes första gången 2014 avseende kalenderåret 2013.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Energimyndigheten
Kontaktinformation	Jonas Paulsson
E-post	jonas.paulsson@energimyndigheten.se
Telefon	016-544 23 33